

Eko potatis

Nr 2 - Maj 2011

Landet runt

Från **Kristianstad** rapporterar Marie-Louise Juhlin HS att potatisen har kommit upp. Det var väldigt torrt och man började bevattna tidigt. Frosten nöp lite i den tidiga potatisen. Men nu har det kommit regn och det är bra tillväxt, man skördar Swift och Solist.

Bengt Nilsson, **Tånga gård, Halland**, har fått 88 mm regn i maj. Innan dess var det för torrt och nu snarare för fuktigt. Har lite kvar av fjolårspotatis men det kommer gå åt. Vintersäsongen har varit bra. De har tagit markkarteringar och ska snart köra ut kaliumgödslingen som komplement till nötsväm.

Hos Owe Johansson på **Raggården, Västergötland** är potatisen på väg upp. Förra veckan gjordes en ogräsharvning och sedan kupning. De har fått 30-40 mm regn så det är riktigt bra nu. Vinterpotatis är slut och utsädesförsäljningen har varit i samma omfattning som de senaste åren.

I **Åsbro, Askersund** är Anders Östlund klar med sätningen. Först var det fruktansvärt torrt men grönsakerna fick bli prioriterade före potatisen. Men nu har det kommit lite regn så läget är under kontroll. Potatisen har grott men är inte uppe ännu. Vinterpotatisen är slut.

På **Gotland** berättar Frans Brozen att förra veckan var det premiär med ekologisk färskpotatis, Solist. Det är torrt och man är igång och vattnar färsk och sommarpotatis. Blåsten ställer till problem med bevattningen. Det finns fortfarande kvar av fjolårets skörd, men det kommer att gå åt. Utifrån de förhållanden som var i höstas så har kvaliteten varit bra men det är klart den kan alltid bli bättre. Priset i butik blir tyvärr högt och påslagen upplevs som högre än de var förr.

I **Dala-Floda, Dalarna** är Per Wählstedt som vanligt tidigt igång med förhoppning om att kunna börja skörda till gårdsbutiken i slutet av juni. Den tidiga färskpotatisen växer under väv och ska kupas för 3:e gången. Det har kommit lagom med regn. Matpotatisen har inte kommit upp ännu.

Bevattning

Det är viktigt med vattenförsörjningen när stolonerna bildas och närmaste tiden därefter (från ca 5-10 cm planthöjd). Brist på vatten då ger en begränsad knölsättning och därmed har man begränsat den möjliga skörden. God vattentillgång leder till rikligare och mer koncentrerad knölsättning med i slutänden jämnare knölstorleksfördelning.

Gå ut och gräv för att konstatera när du har knölbildning! 1-2 dygn efter vattning bör man kontrollera med spaden om vattnet fördelat sig i matjorden. Det kan behövas två mindre vattengivor i följd för att man ska få in fukt i kammen. Fortsättningsvis gäller det att upprätthålla en jämn tillväxt genom att inte tillåta perioder med torka. En veckas torka kan leda till betydande abortering av knölar. Resultat av ojämn tillväxt kan vara inre missfärgningar, ihållighet, sprickor eller missformning

Vattenbudget

Vattenbudget är ett sätt att ha koll på vattenbehovet. Då gör man schablonberäkning av avdunstningen vid olika tidpunkter. Genomsnittlig avdunstning i juni-juli är 3-5 mm och i augusti 2-2,5 mm. Variationen är dock stor och kan varma, blåsiga dagar komma upp i 6-7 mm avdunstning per dygn.

När du ska börja vattna bestämmer du genom att känna på jorden och den ska i regel vara fuktigare än man tror. Sedan vattnar man enligt budgetbalans och följer upp med att känna på jorden.

Bevattningsgivorna bestäms av hur mycket växttillgängligt vatten jordarten kan hålla:

Mullfattig sand	15 mm
Lerig sand-grovmo	20 mm
Lättlera	25 mm
Mullrik	+5 mm

För sedan en bevattningsdagbok, budget, för varje skifte (regnmätare i varje skifte för att ha koll på

skurar). Addera regnmängder som är större än 10 mm per gång. Regn som är större än jordens vattenhållning lakas ur och räknas inte utöver jordens vattenhållande förmåga.

Beräkna avdunstningen med väderanpassad schablon (eller speciell avdunstningsmätare). Ex. om vi tror att avdunstningen är 3 mm/dygn så bevattnas en sand efter 3 dygn med 15 mm medan

en måttligt mullhaltig lerig finmo vattnas efter 5 dygn med 25 mm.

Danska undersökningar visade att på sandjord ska man vattna max 20 mm i taget. Vid 25 mm kom en del av vattnet nedanför rotzonen. Vattning med 20 mm /gång gav högre skörd än 25 mm/gång. Källa Kartoffelnyt.

Vanlig skorv

Efter sortval är bevattning det effektivaste sättet att motverka vanlig skorv. Det kräver lite extra av bevattningen. Skorvangreppen grundläggs redan när lenticellerna bildas, dvs. från knölbildningens början (plantorna 5-10 cm) och 4-5 veckor framåt. Knölsättningen startar ofta tidigare än man tror (gräv och kolla!). Det är viktigast med jämn fukt i början av knölbildningen för de flesta knölarna i skörden bildas då. Den sist anlagda knölen behöver 14 dagar med fukt för att minska skorvinfektion. Vattengivorna bör vara små (15 mm) och täta för att hålla en hög och jämn fuktnivå.

Bladmögel

Enligt Björn Andersson, SLU som är expert på bladmögel behöver man inte vara orolig att en bevattning med normala vattenmängder kan starta ett bladmögelangrepp.

För att bladmögelsvampen ska utvecklas och spridas behövs en sammanhängande period med en

viss luftfuktighet. Vid bevattning i torr väderlek ökas luftfuktigheten endast under en kort tid. Möjligen kan bevattning på morgonen förlänga tiden med högre luftfuktighet.

Senare under säsongen när det finns bladmögel i beståndet kan en bevattning skölja ned bladmögelsporer ned till potatisen och öka risk för brunröta. Undvik att vattna med för stora mängder. För spridningen i fältet av bladmögel är det fortfarande främst "makroklimatet" d.v.s. det allmänna väderläget som styr utvecklingen.

Kommande aktiviteter

Lär känna dina tyska kollegor! Grupp med Ekopotatis-odlare på besök den 2 juli, kl 9.00 Raggården Vara. Vi avslutar med lunch tillsammans. Info Åsa Rölin HS, 0730-5000 44.

Gotland månadsskiftet juli/aug träff om potatis med Högrobolaget, Samodlarna och Ekologiska lantbrukarna Gotland som arrangörer.

Fältdag i Dalarna

Onsdagen 17 aug. kl 9.30 – ca 16.00.

Besök i sortförsök av ekopotatis i Hedemora samt hos Bengt Eriksson och Göran Lindén, Borlänge. Betning med bakteriepreparatet Proradix har testats. Medverkar gör Jannie Hagman, Björn Andersson och Sadhna Ahlström, SLU samt Åsa Rölin, HS Info och anmälan Kristina Homman 070-241 55 51 eller Åsa Rölin

Håll marken frisk- Fältrvandring om användning

av mellangrödor och växtföljdsstrategi 24 aug kl 18.30 Vinslöv. Demoodling med olika mellangrödor och deras inverkan på nematod-förekomst. Info och anmälan på eller Marie-Louise Juhlin HS 0708-94 53 62, kompass kod 13331